

mából hozott e határozatával valóban oly hazafias emléket állított fel, melyre a késő utódok is büszkén hivatkozhatnak. Fényes bizonyítékát képezi ez a délmagyarországi németajku lakosok hazafias érzelmeinek s loyális gondolkozásának. Régóta tudja, érzi az egész Magyarország, hogy németajku honfitársaink a testvériség hamisítatlan érzelmével szítanak a magyarokhoz és nem elégszenek meg azzal, hogy csak lélekben és érzelemben legyenek magyarok, de őszinte törekvésük, hogy nyelvben is magyarok legyenek és mindnyájan elsajátítsák az édes hazazengzetes nyelvét.

Az a gondolat, hogy a megmagyarosodásra Szegeden állítanak egy közintézetet, nemcsak elismerésre méltó törekvést jelent, hanem a derék svábok hazafias intenciójának a legszerencsésebben kigondolt megtestesítése.

A délvidéki magyar szellem gyupontja Szeged, e hatalmas magyar metropolis, melynek földrajzi helyzeténél fogva az a misszió jutott, hogy a polyglott déli megyékben a magyar nyelv útján a magyar szellemet terjeszse. A magyarosodni akaró gyertyamosi németek tehát a legtermészetesebb utat követik, midőn Szegedre, a magyarság anyavárosába küldik gyermekeiket. Ez uton biztosan célzt érnek, másrészt Szegedet magyarosító missziójában is hatalmasan segítik.

A Szeged magyarságába beékelte német telepítvény valósággal nagy szolgálatot tehet a magyarosítás ügyének. Működésének áldásos eredményeit pár évtized múlva nagyon meg fogja érezni az Alföld. Ugyanazért a gyertyamosiak szegedi sváb telepét minden magyar ember igazi honfium örömmel üdvözölheti. Kétszeres örömmel fogadhatja pedig szárnyai alá maga Szeged, mert a gyertyamosi konviktus e város magasabb törekvéseinek önként jön segíteni. Épen azért Szeged város saját rendeltetéséből kifolyólag cselekszik, sőt határozottan köteletséget teljesít, ha a konviktus megalapításában a derék sváb testvéreknek támogatására lesz.

A gyertyamosiak a hazafias terv megvalósítására tekintélyes anyagi erőteheztak össze. — R ö s e r M i k l ó s, a Ferencz József-rend lovagja s a fővárosi Röser-féle keresk. iskola tulajdonosa, mint gyertyamosi szülött 2000 frtos alapítványt tett és 30 vaságyat ajánlott fel, Torontál vármegye törvényhatósága pedig szintén 2000 frttal járult a tápintézet létesítéséhez. A konviktus szervezése ily módon létesült s az 1890-91. iskolaévvel kezdi meg működését.

Az intézet szervezési szabályzata szerint a gyertyamosi konviktus célja a Gyertyamos községbeli németajku lakosok fiaival a magyar nyelv tökéletes ismeretét elsajátíttatni és a fiukat intelligens, erényes, munkás erkölcsben és vallásban kifogástalan férfiakká nevelni. E szép célokra szolgál a tápintézet, melybe kizárólag fiuk vétetnek fel és első sorban Gyertyamos községbeliek. A helyiség 60 gyermek befogadására lesz berendezve. Felvétetnek a fiuk 10 éves korukban és az elemi 4. osztályból. Az intézetbe elhelyezett fiuk száma állandóan 60-ra van meg-

állapítva; ha gyertyamosiakból ki nem telnek e létszám, más községbeli németajkuakból fog kiegészítettetni.

A felvételre első sorban olyan növendékek tarthatnak igényt, akik gyakorlati pályára előkészítő iskolába járnak; első sorban tehát polgári, kereskedelmi vagy ipariskolába járó tanulókból vesznek fel és csak ha hely marad ezek után: akkor jönnek sorba a gymnazisták és reálisták.

Az intézetben elhelyezett növendékekért évenként 100 frtot fizetnek a szülők. És ezért a tanuló lakást, teljes ellátást nyer, állandó felügyelet alatt áll, korrepetíciót kap és szükség esetén gyógykezelésben részesül.

A növendékek nem lesznek egyenruházva, csak kucsma jelzi, hogy tagjai a konviktusnak.

Az intézet élén álló házfőnök vezeti a konviktus igazgatását, erkölcsi és tanulmányi felügyeletét és gazdasági ügyeit.

A gyermekek felügyeletére nevelők lesznek alkalmazva felsőbb iskolák szorgalmas, szegénysorsu tanulóiból választva. Ezek ügyelnek fel a gyermekek tanulására is és korrepetálnak velük. Életkor és iskolai osztályok fokozata szerint a tanulók 4 csoportba osztatnak be és minden csoport élén lesz egy-egy nevelő, aki az intézetben ingyen lakást és teljes ellátást nyer.

A gyertyamosiak tartalék-alapot is gyűjtenek, a miből szegény gyermekek egészen ingyen ellátásban fognak részesülni.

A tápintézet ügyeire egy gondnokság felügyel, melynek tagjait Gyertyamos község közgyűlése választja meg 3 évre. A gondnokság áll elnökökből, alelnökökből, titkárból, pénztárnokból, ellenőrből, 12 választmányi tagból és 3 felügyelő bizottsági tagból. A gondnokság tiszteletbeli elnöki tisztét az alapító község a konviktus védnökére, Hertelendy József torontálvármegyei főispánra ruházta élet-hossziglan.

A gondnokság választja a házfőnököt 3 évre, alkalmazza évenként a neveleket és vezeti a tápintézet pénz- és számadási ügyeit.

A konviktus házszabályaiban szigoru utasításul van kikötve, hogy a társalgási nyelv elengedhetlenül és kizárólag — a m a g y a r.

A népnevelők érdekei.

Pár hét még, s a magyar nemzet ezerekre menő népnevelői egybegyűlnek Budapesten, az ország szívében, hogy ott, a legmagasztosabb ügyről, a népnevelés ügyéről tanácskozzva, annak felvirágoztatásához minden lehetőet megtegyenek; egybegyűlnek, hogy a nemzet jövő támaszának miként leendő vezetése körüli egyöntetű eljárást állapítsanak meg; egybegyűlnek, hogy végre valahára keresztül vigyék: a nemzeti egybehangzó népnevelést.

De a magasztos eszme, mely a népnevelők IV-ik egyetemes gyűlésére össze hozza a népnevelők ezrét, nem oldható meg oly könnyen, mint az első tekintetre látszik. Mellékes, és pedig sok mellékes kérdés elintézésének szüksége forog fenn előbb, mintsem, a nagy cél elérve, a magasztos eszme megtestesítve leend.

Népnevelésünk fejlődésének oly sok, s oly jelentékeny dolog áll még útjában, hogy minden oldalról a legjobb akarat, fáradhatatlan szorgalom, s a nemes ügy iránti

buzgalom kívántatik, hogy e hátrányok, melyek a fejlődést eddig gátolták, jelenleg is gátolják, s ha el nem háríttatnak, gátolni fogják ezentul is, — hogy e hátrányok mondjuk, eltávolíthatók legyenek, összetett munkaerőt igényel.

Az egyes tankerületek megtartott gyűléseikben formulázták már nagy részben azon kérdéseket, melyeknek elintézése szükségképp előtérbe lép, mielőtt a főkérdés a végcél: népnevelésünk felvirágoztatása tárgyalás alá vehető lesz; de mindezek a formulázások nem képeznek egyöntetű megállapodást, s inkább jó akaró óhajok mint határozati javaslatokat tartalmaznak.

E soroknak célja, egybeszedni mindazon elintézendő kérdéseket, melyeket megoldani égető szükségé vált s melyek megoldása nélkül a cél elérhető nem lesz soha. Távól van azonban e soroktól az a cél, hogy tanácsadóként lépjen fel az egyetemes gyűlés tagjai előtt, csupán a jó akarat vezeti tollunkat, — meggyőződve lévén a felől, hogy a népnevelés ügye iránti jó indulatunkat senki kétségbe nem vonja s biztosítva minden népnevelőt, hogy a nemes, magasztos ügyért oly hön dobog kebelünk, hogy ha még tévedésbe esnénk is, e tévedés is csak túlaradott érzelmeinkben találna megfajtását, — mit elítelni nemesen érző kebelnek, gondolkodó főnek nem szabad, nem lehet!

Hogy nézeteink, melyeket kifejtteni szándékozunk, nem állanak egyedül, eléggé bizonyítja előttünk az, hogy a hírlapirodalom több ízben különböző alkalmakkal és modorban foglalkozott már e nézetekkel, de bizonyítja az is, hogy a magyarországi népnevelők legnagyobb része meg van győződve e nézetek helyességéről. Nem is ezekhez szólunk tehát, hanem azon népnevelőkhöz, kik a „maradás“ elvét követve, az újításoknak azért ellenségei, mert az a újítás mindenkor némi rázkodtatással van egybekapcsolva.

A népnevelők helyzete, állása Magyarországon oly különleges, minőt bármely a kultura magaslatán álló nemzetnél hiába keresünk, s e helyzet, és állás ép oly kevéssé válik dicséretére a magyar társadalomnak mint a mily szégyenletes magára a legszentebb ügyre a népnevelés ügyére!

Nagy vádat mondtunk ki, de nem vonunk vissza belőle egyetlen egy szót sem; iparkodni fogunk azt, mit állítottunk be is bizonyítani:

A magyarországi népnevelők — ott kezdjük mindjárt, ahol legérzékenyebb a dolog, — anyagi helyzetüket tekintve a társadalom hasonló osztályu munkásaival össze sem egyezhetők. A törvény, mely a minimumot állapítja meg, a tanítói illetményekre nézve, szűkkeblűséget tanusít; de eltekintve ettől, még az a helyzet is be áll, nem egyszer, hogy az illetményt meghatározni hivatott közegek, félreértve a törvényt, félremagyarázva annak betűit, a minimumot maximumnak veszik, s így állapítják meg a népnevelő illetményét; oda dobva a tanítót, a lét kérdésének aggodalmaiba.

A társadalom hason képesített egyénei mentek az anyagi gondoktól, s épen a népnevelő van annak alája vetve, azon népnevelő, kinek épen a szellemi elfoglaltságánál fogva, teljesen mentnek kellene lennie az anyagi gondoktól.

Ez az első baj, ezen törvényhozás útján segíteni kell, mondani egy minimumot, mely tekintve a tanítótság társadalmi állását — szerintünk — 600 frtnál kevesebb nem lehet, s ez által fel kell menteni a tanítót a napi anyagi gondoktól, egyenlővé kell tenni anyagi helyzetét a többi hason állásu hivatásban működő egyénekével.

A sorrendben következik a népnevelő társadalmi állása.

Ma még a népnevelők a társadalomban nem csak nem bírják azt a befolyást, mely őket megilleti, hanem csak eltűrt egyéneknek tekintetnek mindenfelé. Lehet, sokan azt fogják állítani, hogy a tanítók maguk okai. Ez nagy tévedés. A magyar népnevelőkben meg van az önérték, meg van a

hivatás iránti lelkesedés, meg van a társadalmi műveltség: de hiányzik a társadalomban a jóakarát, beismerni azt, hogy a tanító oly képesített egyén, kinek a társadalomban szerepléshez joga van.

S honnét ered az, hogy a társadalom ezt beismerni vonakodik? Egyszerű a felelet. Onnet, mert tudja mindenki, hogy a nép-tanító bármily öntudatosan működik is, bármily magaslatán áll is hivatásának, több nem lesz belőle, mint iskolamester, vagy a sors különös kedvezése mellett, legfeljebb is iskola igazgató. E helyzetet meg kell változtatni. Törvényhozásilag intézkedni kell az iránt, hogy a tanító, nyert képesítésénél fogva, iskola igazgató, tanfelügyelő, miniszteri előadó lehessen, szóval biztosítani kell a tanítósnak a fokozatos előléptetést, mit az, képesítésénél fogva, jogosan megkövetelhet.

Rendezni kell a tanítók feletti fenhatóságok hatáskörét, mert a jelenlegi törvény intézkedései nemcsak hogy nem kielégítők, de még nem ritkán összeütközésre is adnak alkalmat.

Ha, az egyetemes gyűlés a most elmondottakat szem előtt tartva, a igényeket méltányolva, fogja megtenni előterjesztéseit a kormányhoz, mi bizunk a kormányban, hogy az a méltányos kívánalmakat készséggel fogja teljesíteni, s ha az meglesz, a nagy eszme — népnevelésünk ügyének felvirágozása, — meg fog testesülni.

A küzdelem babért terem!

A népnevelők küzdelmének nem maradhat el jutalma!

A meddő vita csak időt pazarol, de eredményre nem juttat soha!

Felre tehát a meddő vitákkal! Értsük meg egymást, s változva törekedjünk a jót keresztül vinni, akkor, és csak úgy lehet reményünk, hogy egyetemes gyűlésünk eredményes leend, melyre, hogy kartársaink minél nagyobb számban jelenjenek meg, ez óhajtatunk.

G á t i G y ő z ő.

H I R E K.

Mária Valeria királykisasszony esküvője alkalomból N.-Beeskerek város is diszt öltött. Már július 30-án a mennyegző előestéjén a templomok és középületekről hatalmas trikolorok lengtek alá s a kivilágított megyeháza valóságos tündérvilágba hasonlított, a többi középület és számos magánház is kivilágított s az utcákon zene játszott. Másnap, 31-én a templomokban diszt istentisztelet tartattak, melyeken a megyei tisztikar Rónay Jenő kir. tanácsos, alispán vezetése alatt, s a többi hatóság is testületileg vett részt.

Kinevezések. Hertelendy József megyénk főispánja Szépfy Elemért a török-becsei járásba közigazgatási fog. gyakornokká kinevezte. — Morvay Győző, a nagy-beeskereki gymnasium jeles tehetségű tanárnak a nagy-kikindai gymnasiumhoz rendes tanárrá történt megválasztását a nm. belügyministerium jóváhagyta.

Jegyzői tanfolyam. A torontáli községi és körjegyzők egylete e hó 28-án tartott rendkívüli közgyűlésen foglalkozott a jegyzői tanfolyam felállításával, mely november hó 1-től jövő évi május hóig fog tartatni. A torontálmegyei jegyző-jelöltek 30 frt, a vidékiek 40 frt beiratási díjat fizetnek s az előadások hétköznaponként este 5—8 óráig tartanak a közs. népiskola helyiségeiben. Jelentkezések írásban vagy szóbelileg október hó 15-ig intézendők a tanfolyam igazgatóságához. A tanfolyam pártfogójának anyagi támogatására a megye törvényhatósága kértetett fel, mely az iránt is megke-restetett, hogy a községeket a tanfolyam segélyezésére hívja fel. — A közgyűlés egy-szersmind kijelölte a szükséges tanerőket is: Balogh Károly árv. ülnök, Hegedűs János közig. gyakornok, Riesz Jakab árvaszéki ülnök, Stassik Ferencz ügyvéd, Szigethy József, m. alszámvevő és Tribalszky Teofil pénz. fogalmazó urakat.

A n.-beeskereki reformatus templom pompás arányokban bontakozik ki az épületállványok tömkelegéből. A tiszta góth-stylben épült egyház, egyik kiváló díszes lesz városunknak s külsőleg már szeptember végével teljesen elkészül. A mult hóban feltett csillag napnyugtával valóságos dícsfényt terjeszt a góthikus-levelzetekre s a karesu toronyra, mely büszkén emelkedik ki hétköznapias környezetéből. — A belső munkálatok a tél folyamán eszközöltetnek s az ünnepélyes felszentelés tavasszal történik. Mindezekhez azonban pénz kell. Az építkezés mintegy 30,000 forintba került, melyet nagyrészt Szalay József, a hitközség lelkes pástora gyűjtött össze, — legújában a reformatus konvent is 2000 frtot szavazott meg a költségekre. Mint halljuk Szalay József e télen ismét vándorbotot vesz kezébe, hogy a belső berendezés költségeire gyűjtson, ha csak a jótékony adakozások addigra fedezni nem fogják a még hiányzó költségeket.

Új templom Nagy-Komlóson. N.-Komlós községe új gör.-katholikus templomot épít góth-stylusban, melynek terveit a helyb. állam-építészeti hivatal jeles mérnöke Szöllőssy Kálmán készítette el. Az építkezés feltételeit lapunk hirdetései közt közöljük.

Névváltoztatás. Oblat Leon és Aurél nagy-beeskereki lakosok vezetéknévüknek „Loránt“-ra kért átváltoztatása belügyministeri rendelettel megengedtetett.

Gyógyszertár eladás. M e n c z e r Lipót köztisztelőben álló n.-beeskereki gyógyszerész, főutcai Magyar Koronához címzett személyjogu gyógytárát eladta Moskofcsák Dezső urnak ki a gyógytárt már át is vette.

Új egyletek. A szerb-csanádi polgári kaszinó, a nagy-szt-miklósi dalárda és a bega-szt-györgyi társaskör alapszabályait a belügyminister jóváhagyta.

Megszüntetett fojammérnöki hivatal. A földmívelésügyi minister a pancsovai m. kir. fojammérnöki hivatalt f. é szeptember hó 1-ével megszünteti és ugyanazon naptól Fehérttemplomban kir. fojammérnöki hivatalt állít fel, melynek hivatalhatásköre kiterjed a Duna folyamának a Temes beömlésétől egész az ország határáig terjedő részére. A megszüntetett pancsovai fojammérnöki hivatal felügyelete alatt álló folyamszakasznak a Temes beömlésétől az újvidéki m. kir. fojammérnöki hivatal szakaszáig terjedő része az újvidéki szakaszhoz csatoltatik.

Székyelkeve községe, mely megyénktől Temesvármegyéhez csatoltatott, mint a „D. K.“-ben olvassuk, a napokban küldte be első hivatalos jelentését új törvényhatóságához. Ilyen szempontból érdekes, hogy az első jelentés miről szól? Epeenséggel nem fontos dologról. Annyi az egész tartalma, hogy három drb gazdátlan libaért befolyt 1 frt 50 kr, melyet a kubini főszolgabíróhoz betérjesztett.

Mulatságok. A n.-beeskereki polg. lövészegylet ő fensége Mária-Valeria királykisasszony násza alkalmából július hó 31-én és augusztus hó 3-án lövöldőjében ünnepi diszlovészetet s a Rózsa-szállodában táncmulatságot rendezett. A táncmulatság m. hó 31-én folyt le a szálloda lampionokkal díszített udvarán és termeiben szép számú közönség részvéte mellett, mely hajnalig mulatott. — A „budapesti általános munkás-betegsegélyző és rokkantpénztár n.-beeskereki fiókja“ javára f. hó 2-án rendezett XIV. alakuló ünnepély a városi karszínó helyiségeiben szintén zajos mulatság volt. A táncot hangverseny előzte meg, melyen az itteni munkás képző és társas-egylet énekosztálya működött közre Wiltschgo Rezső ur vezetése alatt.

Vonatkésés. A n.-kikindai — n.-beeskereki vasut reggeli vonata f. hó 1-én tengelytörés következtében Beodránál vesztegelt s csak három órai kéressel érkezett városunkba, hol már-már az a hír támadt, hogy a vonat megtámadták és kirabolták — az indusok.

Telefon. Mint értesülünk a Fuchs S. féle szállító-üzlet telefonösszeköttetést akar létesíteni üzlethelyisége s a vasuti indóházak között s így városunk száz évvel előbb jut telefonhoz, mint különben remélhettük volna.

A vaskapu szabályozás ügyében, mint a „P. C.“ értesül, Baross keresk. minister, kiadta a rendeletet az előmunkálatok szakadatlan s leggondosabb befejezésére, hogy azután a robbantásokhoz s a töltés- és csatornamunkákhoz fogjanak. A hivatalos próbarobbantás minden valószínűség szerint folyó évi augusztus 8—10-én fog a Jucz-nál megtartatni egy oly ponton, hol a szikla rendkívüli keménységű, a folyamsebesség ragadó, s a hol angolok és francziák ismételten hajótörést szenvedtek robbantási kísérleteikkel. A töltési munkálatokat csak akkor lehet megkezdeni, ha a terjedelmes barakok a munkások számára elkészültek. A minister feltétlenül megkívánja, és a főépítkezési vállalat készségesen megteszi, hogy a munkások egészségéről, jó táplálkozásáról és elszállásolásáról a legkielégítőbb módon gondoskodjanak.

Pályázat. A nagy-kikindai községi gymnasiumnál egy tanszékre, melylyel a mértani és szabadkézi rajznak, szépirásnak és alsóbb osztályokban a számtannak tanítása van összekötve, ezennel pályázat hirdetik. Ezen állomással rendes tanár megválasztása esetén 1200 frt évi fizetés, 200 frt szállás-pénz és a szabályszerű ötödéves pótlékok élvezete és nyugdíj jogosultság, — helyettes tanár megválasztása esetén pedig 800 frt évi díj van összekötve. Pályázók a nagy-kikindai gymnasiumi bizottsághoz címzett kérvényüket, melyben életkoruk, vallásuk, nős vagy nőtlen állapotuk, hadkötelezettségi viszonyuk, végzett tanulmányaik és tanári képesítésük, nyelvismereteik és eddigi netáni szolgálataik okmányokkal igazolandók, ha szolgálatban vannak előjáróságuk utján minősítvényi táblázattal, különben pedig közvetlenül alólírotthoz, mint a nagy-kikindai gymnasiumi bizottság elnökéhez f. évi augusztus hó 20-ig küldjék be. A megválasztott állomását az 1890-1. tanévi beiratások előtt tartozik elfoglalni. Nagy-Beeskereken, 1890 július 29-én Rónay Jenő kir. tanácsos alispán mint a gymnasiumi bizottság elnöke.

Gyertyámos község convictusába való felvétel. Az 1890-91. iskolaév kezdetével a Gyertyámos községe által Szegeden felállítandó convictus megnyílik. Az intézetbe való felvételt illetőleg f. évi augusztus hó 10-ig Gyertyámoson Róser Ádám intézeti elnöknel személyesen vagy írásbelileg jelentkezhetni. A felvétel feltételei következők: 1. Minden növendékért beiratási díj fejében 12 frt, egész évi (10 havi) ellátásért pedig 100 frt — havi 10 frtnyi előleges részletekben az intézet pénztáránál — Gyertyámoson fizetendő. 2. Minden növendék az alább megnevezett ruházattal, eszközökkel és ágyneműekkel legyen ellátva: Egy téli és egy nyári ruha, 6 drb ing, 4 drb alsó nadrág, 6 drb zsebkendő, 2 drb asztalkendő (szalvéta), 4 drb törülköző, 2 pár cipő vagy csizma, 6 pár kapeza vagy harisnya, 1 drb ruhakefe, 1 drb fésű, 1—1 drb fényesítő-, sár- és mázolókefe, 1 drb fogkefe. Ágyneműek: 1 drb vánkös, 1 drb paplany és 2 drb lepedő. Megjegyzendő, hogy kalap vagy sapka helyett minden nő-

vendék az intézeti kucsmát viselni köteles, melyért csak csekély díj fizetendő. Miután az intézet legfőbb célja a magyar nyelv terjesztése, abba csak nem magyarajku szülők gyermekei vétetnek fel.

*

Az 1. sz. huszárezred. augusztus 14-én Nagy-Kikindán lesz összpontosítva. A Pancsován állomásozó 4-ik század Antalfalván, Zsigmondfalván és Melenczén át; a H.-M.-Vásárhelyen állomásozó 5. század Makón és O-Bessenyön át; végre a Fehértemplomon állomásozó ezred törzs, utász szakasz és 6-ik század pedig Ulmán, Dobriczán, Nagy-Beeskereken és Basahidon át megy Nagy-Kikindára. A fehértemplomi huszárok a 168 kilométernyi utat 5 nap alatt teszik meg.

*

Zajonghi Elemér színtársulata mint lapunknak írják, a Nyitrán és Nagy-Beeskereken szenvedett kudarc után végre halás közönséget lelt Maros-Vásárhelyen, hol e napokban zárta be előadásai hosszú sorát a „Troubadour“ operával zsufolt ház előtt. A bucsuelőadáson különösen S. Posfay Ella (Lenora), Zajonghi és Tisztai tüntek ki. A társulat jelenleg Békés-Gyulán működik.

*

A háztulajdonosok figyelmeztetnek, hogy udvaraik tisztántartásáról gondoskodjanak, mert egy legújabb belügyministeri rendelet értelmében mindazon háztulajdonosokat, kik ellen e tekintetben panasz érkezik a rendőrkapitánysághoz, legszigorubbán fogják büntetni. E rendeletet a Spanyolországban kiütött kolera terjedése tette szükségessé, de hogy nálunk kolera nélkül is mennyire szükséges, arról minden járó-kelő meggyőződhetik, ha a főutcán vagy egyebütt is sétatűzben itt-ott betekint, és valóságos bacillus telepekre akad.

*

Jugurtha kincsei. Azt hiszik, hogy Constantina környékén (Algirban) rá bukkantak egyik barlangban Jugurthának, a numidák királyának híres kincseire. Egy arab, a kinek telkén egy félig bedólt barlang van, abban kenyérmagyságu arany lemezt talált, a mely gondosabb megtekintés után áldozó csészének bizonyult. További ásatások számos arany edényt hoztak felszínre. Ezenkívül karpereczeket és egy diademot letek.

*

A fővárosi IV. egyetemes tanítógyűlésen résztvevők elszállásolása tekintetében az elszállásolási bizottság, hogy minél előbb beoszthassa a tagokat a rendelkezésre álló lakásokra, s hogy minél előbb tudósíthassa azokat leendő lakásuk felől, ezenel föl hívja az érdekelteket, hogy Hajós Mihály titkárt (V. Szemere utcai iskola) augusztus 5-ig tudósítsák, hogy az alább megnevezett helyek közül melyikbe kívánják elszállásoltatni. A dunántúli képezdékben végzetek a Grf. Károlyi utcai iskolában, az erdélyi és tiszántúliak a Lónyay u. iskolában, a dunán- és tiszán-inniek az Érsek u. iskolában, a pest-megyeiek pedig a Bezeredy u. iskolában fognak ingyen szállást kapni. — Tudósítsák továbbá arról is, vajjon hónapos szobában — és pedig egy ágygyal-e vagy kettővel — óhajtanak szállást. A szobák ára 80 kr., két ágygyal, egy frt, melynek felét a rendező bizottság fődözi, felét az illetők tartoznak fizetni.

*

Értesítés. A szegedi m. kir. bábaképző-intézetnél a legközelebbi — október hó 1-én kezdődő — magyar-német tanfolyamra 12 tanuló részére egyenkint 40 frtnyi állami ösztöndíj van rendszeresítve. Felhívom mindazokat, kik azt elnyerni óhajtják, hogy a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi m. kir. ministeriumhoz intézett, keresztlevéllel, erkölcsi és szegénységi bizonyítvánnyal fölszerelt bélyegtelen folyamodványukat augusztus hó 31-ig hozzám nyujtsák be. Szeged, 1890 évi július 20-án. Dr. Mann, igazgató-tanár.

*

A milliók áldozata Adám Klára Torontál megye szent-huberti napszamos asszony, ki

szintén abból a Thierry francia családól származik, mely most 36 millió frankot követel vissza a francia kormánytól. Ez a szegény asszony a temesvári francia konzul utján megtette a szükséges lépéseket jogai érvényesítésére; elhagyta két leányával Szent-Hubertet, nem dolgozott többé s csakhamar ö-ülség jelei kezdtek rajta mutatkozni; a gazdagság reménye elvette az eszét. M. hó 20-án a szegedi kapitányság értesítette a szent-huberti előjáróságot, hogy az ott tartózkodó Adám Klárát elfogta s mint örültet kórházba szállította.

*

Nyilvános számadás. Az Antalfalván f. évi július hó 5-én a „Stefania sétány“ czéljára rendezett táncszínelő alkalomával felülfizettek (vége): Baloghy Imre (T.-Vásárhely) 1, Sepsey Mihály (Tor.-Vásárhely) 1, Palanacsy Gyula (Czrepaja) 1, Bielek Zoltán (Jarkovác) 1 frt, Krausz Henrik (Ozora) 70, Singer Hugó (Antalfalva) 50, Floth Nándor (Antalfalva) 50, Csaszar Ferencz (Antalfalva) 50, Bossan Lipót (Antalfalva) 50, Himessy Emil (Antalfalva) 50, Vecsera Antal (Antalfalva) 50, Grandjean Ferencz (Antalfalva) 50, Karlovcsky György (Antalfalva) 50, Halász István (Antalfalva) 50, Bontilovics Gusztáv (Ozora) 50, Mészáros József (Lajosfalva) 50, Markovics M. Márkó (Jarkovác) 50, dr. Kleszky Gyula (Jarkovác) 50, N. N. 30, Metejecz János (Antalfalva) 30, dr. Paulovics N. (Nagy-Kikinda) 30, Grandjean Géza (Antalfalva) 30, Schwarcz Adolf (Antalfalva) 0, Imro József (Antalfalva) 30, Plesz Áron 30, Pesztalics József (Antalfalva) 30, Ambrózy Sándor (Torontál-Vásárhely) 30, ifj. Szeni András (Tor.-Vásárhely) 30, Kramer József (Tor.-Vásárhely) 30, Czégény András (Tor.-Vásárhely) 30, Trifon Ferencz (Antalfalva) 30 kr. Összesen 83 frt 70 kr. és egy drb arany. A táncmulatság tiszta jövedelme 20 frt 39 kr. Felülfizetésekből befolyt 83 frt 70 kr. Egy drb. cs. és kir. arany értéke árfolyam szerint 5 frt 58 kr. Összes tiszta bevétel 109 frt 67 kr., a mely összeg gyümölcsöztetés végett a lajosfalvai tak. és előleg egyletnél elhelyeztetvén, a betéti könyvecske Antalfalva községelőjáróságánál letétbe helyeztetett, hogy azt az alakuló félben lévő sétányügyi bizottságnak bocsássa rendelkezésére. Antalfalva, 1890. július 16. Hegedüs Miklós, b. elnök. Nasz-luhász Lajos, b. pénztárnok.

*

Száj- és körömfájás? Ez a legújabb divatu barom-betegség multkor szeget szurt N. ur fejébe, a kinek egyébként spiritus is szállt jócskán ugyanoda a reggelig tartó mulatság következtében. N. ur megállt a kishidnél és sorra megállította az arra járó kocsiakat, hajóvontató lovakat, sőt még a vízhold szamarakat is, és fontoskodó arczczal „hivatalosan“ kutatott száj- és körömfájás után, a mi némelyik atyafinál nem kis ijedelmet okozott.

*

Egy külön épület 8-10 szobával és mellék épületekkel több évi haszonbérle az elfogadott feltételek biztos teljesítése mellett kerestetik. — Bővebb felvilágosítást a szerkesztőség ad.

Törvéyszéki csarnok.

A Fried-féle ékszerrablás ügye a lefolyt héten tárgyalatott a helyb. kir. törvéyszéknél, melynek folyamán Fried, az üzlettulajdonos Funkelstein, a hűtlen alkalmazott elleni panaszát visszavonta, s az szabadlábra eresztetett.

*

Megszökött rabok. M. hó 28-án Bosnyák Rada és Millosev Mladen nevű rabok, kik a n.-beeskereki fogháznál 2, illetve 1 és fél évre „vendégségben“ tartatnak, a kincstári erdő melletti fűzesből, hol a rabok a kosárfonáshoz fűzet vágtak, megszöktek. Piukovics János kir. ügyész rögtön táviratilag

intézkedett, a szókevények elfogatása végett, kiknek azonban nyomuk veszett. M. hó 31-én a szegedi kir. ügyesség táviratilag jelentette, hogy a két delikvens az ottani kerületi börtönnél önként jelentkezett, szökésük okául azt adva elő, hogy ők a szegedi „vendégséget“ többre becsülik, mint a n.-beeskerekit. Az igazság kegyetlenül sujtó keze azonban vissza térítette őket N.-Beeskerekre, a hol büntetésül egy havi, kövel párnázott sötét zárkában elmélkedhetnek azon hogy mégis csak jobb lett volna itthon.

*

„Czine mintye.“ Párját ritkító, vadállati kegyetlenséggel gyilkolta meg egy valkányi oláh paraszt szomszédját. Az eset részleteiről a következőket írják: Tuleszko Lázár nevű valkányi oláh parasztgazda elérkezettnek látta tegnap az időt, hogy Ilkeó Pável szomszédján, kivel már hosszabb idő óta áll ellenséges lábon, egy sérelemért boszut vegyen. Előkészítette tehát magát a „kivégzésre“: keresett egy nagy, erős bárdot, továbbá egy éles kaszát és sietett tervének végrehajtására. A szerencsétlent ép az utcán találva, megkezdte a mészárlást — a mészárlást a szó szoros értelmében! Először ugyanis — hogy elszedítse — fejbe kölintotta a bárdal, mire agyveleje kilocscsant, azután pedig az éles kaszával nyakát választotta el a törzstől, végre, hogy a műtét teljesen be legyen fejezve, hasát is felmeteszte. Es mindezt fényes nappal az utcán, hol járnak kelnek! Ez azonban, mint látszik, legkevésbé sem zsenirozta a gyilkost, daczára, hogy az egész utca összegyűlt a lármára és egyik sem ment a legyilkoltnak segítségére! A tettes ezután önkényt jelentkezett a községházánál, hol azon kérdésre: „Mit tettél te szerencsétlen a szomszédoddal?“ Azt felelte: „Asta fost data“ (Ez volt a végzete.) — a legnyugodtabb lelkiismerettel. A csendőrség rögtön letartóztatta.

A közönség köréből. *)

Alázattal felkérem mélyen tisztelt szerkesztő urat alábbi soraimnak becses lapjában helyet engedni, mert egy már szinte türehtetlenné vált miseriáról kell szólanom, melynek orvoslását a közérdek régóta kívánja!

A postának első és legfőbb hivatása a leggyorsabb és legpontosabb kézbesítés. Ugy van az mindenütt, még nálunk is — csak hogy a külvárosokban! Mi szegény belvárosiak a tiszt. levélhordó kegyétől függünk; ha neki tetszik azonnal vagy egy héttel később is kikapjuk levelünket. Mily anyagi vagy erkölcsi veszteséggel jár ilyen késedelmezés sokan polgártársaim közül saját kárúkról tudják. Magam már két ízben felszólaltam postánk érdemduis főnökénél — pedig ezt csak akkor tettem, ha kárt szenvedtem — de a mint mult heti tapasztalataim mutatják, eredmény nélkül. Tudom, hogy a tek. főnök ur ezen sérelmeket a sűrűn emelt panaszokról igen jól ismeri, azért is polgártársaim érdekében felkérem orvosolja azokat mielőbb, mert el nem lehet tűrni, hogy egy levél, mely 17-én megérkezik — mint a helybeli postadatum mutatja, csak 19-én délben kézbesítettik — miáltal nagyobb anyagi veszteséget szenvedtem —, vagy hogy egy a legtisztában elolvasható czimmel ellátott levél egészen más uriembernek kézbesítettik. Ilyen ázsiai állapotok türehtetlenek, azért ezentul csak is ez uton kereshetjük a baj orvoslását s reméljük nem eredmény nélkül! Hálás köszönettel maradok mélyen tiszt. szerkesztő ur kész szolgálja.

K. J.

*) Közérdekű felszólalásokat díjtalanul közlünk, de a felelőség a beküldőt terheli.

G A Z D A S Á G.

A »Torontál« melléklete.

Aratás végén.

Aratás végén a természetmennyek értékesítésére kerülve a sor, a gazda ügyessége és értelmi képessége több irányban lesz igénybe véve s próbára téve.

Nálunk Magyarországon e részben még sok kívánni való van hátra, nálunk lépten-nyomon érzékeny csalódást szenvedhet a természet, tehát ugyan csak vigyázni kell.

A mi a termények értékesítését illeti, a piaci viszonyokkal ismerős közép- és nagybirtokosra nézve az nem jár nagyobb nehézséggel. Megvannak rendes összeköttetései jobb kereskedői cégekkel s méltányos feltételek mellett az alku rendszeresen mindkét fél megelégedésére könnyen létesül.

Másképpen áll azonban a dolog a kisbirtokosokkal, a tudatlan parasztemberekkel. A legközelebbi piacra szállítván terményeit, a sok apró kupecz részéről annyi mindenféle cseltfogásnak van kitéve, hogy ugyan helyén legyen az esze, ha nem akar megcsalattatni. A vidéken aratás után gombamódra bukkannak fel a gabonakereskedők; furcsa existenciák s még furcsább jellemű, majdnem ismeretlen egyének, egy két forinttal zsebükben felcsapnak gabnakereskedőknek. Pár krajczárt előre adnak, ugynevezett foglalóba, összevásárolják hamarjában egész vásárokon a gabonát, mustrát vesznek belőle s eladják azonnal nagyobb kereskedőknek, a ki, miután nem közvetlen vásárló, már kifogásolja a terményt s leengedést iparkodik kicsi karni. A ki ismeri a vidéki adásvevés viszonyait, az tudja, hogy minő fogá sokat használnak ezek az emberek. Van azután majd minden falunak egy olyan állandó kereskedője, a ki minden időben, gyakran még jó előre is hajlandó gabonát vásárolni és ezek közt leggyakoribb az oly egyéniség, ki üres óráiban a korcsmáros mesterségét is nagy előszeretettel gyakorolja. Ennél már jó eleve fel van róva nem egy gazda termésének a legnagyobb része. Hogy minő kamatok esnek ilyenkor, azt a szegény gazda csak akkor veszi észre, mikor adófizetésre kerül a sor s markában évi főjvedelmének csak parányi maradékát szorongatja. Hogy panaszra nem megy a szegény ember, arra van elég oka, bár érzi, hogy megcsalták. De az ily kupeczkedő, agyafut emberek rendszeren ügyes ellenfelek. még a mi nem volt is, be tudják igazolni. Nagy raffineriával rákészülnek előre minden eshetőségre. De meg a rászédett fél rendszeren resteli is a dolgot, resteli a sok utánjárást és sajnálja rá idejét, legfőként pedig a pénzét, melyet stemplire, prókátorra kellene elköltenie.

Pedig az ily apró veszteségek sok tételnél nagyra növekednek. Az ily apró részletekben összevásárolt gabona néha 5—6 üzér kezén is keresztül megy, míg a fogyasztóhoz ér, s miután nyerni akar mellette mindenik, könnyen elképzelhető, hogy mindez kinek a rovására történik?

A vidéki intelligencia volna hivatva

arra, hogy tudatlan embertársaiknak tanácsot és tettel segítsenek, hogy esetleg a hatóságnál erélyes lépéseket tegyenek a csalárdul eljárók megbüntetésére végett.

De, hogy e bajoktól legalaposabban tudja magát védeni a kisbirtokos gazdálkodó is, ne sajnálja egy kis időt s költséget az önműveléstől, ha egyebet nem is, de legalább olvasson gyakrabban ujságot. A folyton hírlapot olvasó gazda jobban tudja s ismeri a viszonyokat, s alaposabban tájékozva van a gabonárák felől, mint maga az a kiskereskedő, a ki a gabonáját kéri. Az amerikai gazdák ép azért oly utólríthetlenség s híresek, mert valamennyien figyelemmel kísérik a hírlap-sajtót, lapokat járat valamennyi; azokból értesülve, sok bajt előre képesek elkerülni, minden újításnak rögtön hasznát tudják venni és a gabnavásárlás közvetítéséért nem kénytelenek jövedelmök bizonyos perzentjét átengedni. Tudják, hogy gabonáikat hol és kinek kínálják; hova szállítsák előre hajóhoz, vagy vasutra. A hírlap-olvasás Amerikában köztársasági elnököket képzett ki szabókból, egyszerű mesteremberekből, nálunk bizonyára a legjobb gazdákat képezhetné. N. H.

KÜLÖNFÉLÉK.

Időleges dinnyekiállítás lesz aug. 13—15-ig a bécsi kiállítás alkalmából, mely leginkább Magyarország kedvéért rendeztetik Remélhetőleg a magyar dinnyetermelők e kedvező alkalmat megragadják és a kiállításban tömegesen fognak résztvenni. Nagyon kívánatos, mikép Magyarország e speciális terményét a külföld megismerje, mert csak úgy remélhető, hogy e terményünk az óhajtott mérvű kivitelnek örvendjen. — Ez időleges kiállításon térdíj nem fizetendő. A bejelentések legkésőbb augusztus 5-ig egyenesen a bécsi kiállítás magyarországi rendezőbizottságához intézendők (Bécs, Prater, Rotunde). A bejelentésen feltüntetendő a kiállító neve, a termelési hely, a kiállított fajta megnevezése és az igénybe venni szándékolt kiállítási terület négyzetmétereiben. A kiállításra szánt tárgyak az időleges gyümölcskiállítás rendezőbizottságához, fenti címre, legkésőbb aug. 12-ig beküldendők, minden fajtaból legalább 3 db. Egyesületek, községek, kereskedelmi kertészek, nagybirtokosok stb. számára — az esetben, ha külön akarnak kiállítani egy külön kiállítási pavillont áll rendelkezésére, melyben 3—5 napos időközökben aug. 1-től okt. 15-ig minden e nembe vágó termény elfogadtatik. Ez különösen oly termelőknek ajánlatos, kiknek eladó terményeik vannak s annak mintáját óhajtják e kiállításon bemutatni. E kiállítás is térdíjmentes s a bejelentésnél az előbb felsoroltak az irányadók.

Hajóforgalom a Bégacsatornán. A „Bégacsatornai királyi mérnöki hivatal“ részéről egybeállított adatok alapján a Bégán július hó első felében felfelé és lefelé haladt hajók forgalma volt:

Felfelé (Perlasz Nagy-Becskekerek — Temesvár) haladt összesen 74 hajó, melyek összes teher bírása 143,840 mm. — a hajókról kirakatott: liszt és gabona 360 mm. 1800 frt bevallott értékben; — árucikk: 13,347 mm. 80,040 forint bevallott értékben.

Lefelé (Temesvár — Nagy-Becskekerek Perlasz) haladt hajók száma 71, melyek összes teher bírása 124,890 mm.; — a hajókra berakatott:

Liszt és gabona: Temesvárott 9310 métermázsa 59,600 forint értékben, Román-Szent-Mihály — Ujvár 1283 mmázsa. 1581 frt, O-Telek — Párdány 3650 mm. 36034 frt, M. és Szerb-Ittebe 800 mm. 4000 forint, B.-Szt-György — Torák 1083 mm. 8133 frt, Nagy-Becskekerek Perlasz 54,784 mmázsa 479,976 frt értékben, mindössze 71,910 mm. 585,324 frt bevallott értékben; árucikk: 5211 mm. 3250 frt értékben.

Továbbá átrakatott Nagy-Becskekereken 4, Titelen 10 dereglyéről 13,028 mm. gabona és liszt összesen 151,656 forint bevallott értékben

E nagy érdekű adatok élénken illusztrálják azon forgalmat, melyet a Béga hajózási csatorna közvetít s főleg N.-Becskekerek város élénk gabona kereskedését, melylyel rövid idő alatt az ország legelső gabonapiacjai közé küzdötte fel magát.

Az oltás sikerének biztosítása végett kivált oly időben, midőn már napközben ugyancsak erősen égetők a nap sugarai, Lambotte párisi kertész azt ajánlja, hogy különösen a héj alá való oltásnál, helyezzünk a nemesítő ág fölébe egy kisebb lámpaüveget, melynek felső végét aztán gyapottal bedughatjuk. Ezáltal két dolgot érhetünk el; az egyik t. i. az, hogy az elpárolgás, mely a nemesítő ágnek előbb kiszáradását vonhatja maga után, mintsem az összeforradás kezdetét vette, megakadályoztatik, másfelől pedig a betett nemes vessző egyenlő hőmérsékben tartatik. Deltájon, midőn a nap nagyon erősen odatűz, az oltás fölé helyezett lámpaüveget papirdarab vagy valamely rongy segítségével be is árnyékolhatjuk. A szemzésnél is használhatunk ily elővigyázati intézkedést, ha t. i. vagy megfelelő üvegedényt huzunk a beszemzett hely fölébe, s azt aztán az alanyhoz erősítjük, vagy pedig legalább annyit tehetünk, hogy a szemzés fölébe valamely gyapotszövetet vagy flaneldarabot tekerünk, melyet, kivált ha még előbb közvetlen a szemre vattát tettünk, naponkint egypárszor való meglocsolás által nedves állapotban tarthatunk. Ez óvintézkedés különösen a rózsák szemzésénél tapasztaltatott sikeresnek.

Phylloxera a burgonyában. A francia tudományos akadémia közelebbi ülésén Prillieux és Dellacroix akadémikusok jelentést tettek az új burgonya-betegségről, mely Páris környékén és Franciaországnak több vidékén is mutatkozott eddig. A burgonyának ezt az eddig nem tapasztalt romlását nem okozta sem bogár, sem gomba, hanem bacillus, mely a szár belsejében fészkelődik meg, onnan kiterjed a levelekre is és tönkreteszi az egész növényt. A jelentéstevő tudósok megpróbálták a burgonya-bacillust pelargóniára átoltani s erről visszavinni egészséges burgonyára. Az eredmény az lett, hogy a pelargónián átutazott bacillus is épp úgy pusztítja a burgonyát, mint a mely közvetlenül jut rá. Ez az új csapás legalább is oly súlyos, mint a kolorádói bogár, a burgonya e legnagyobb ellensége.

Biztos gyógyhatás. Mindazok, kik rossz emésztés vagy székrekedés következtében felvívódásban, szorulásban, fejfájásban, étvágyhiányban vagy egyéb bajokban szenvednek, a valódi „Moll-féle seidlitzporok“ használata által biztos gyógyulást érnek el. Egy doboz ára 1 forint. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész és cs. k. udv. szállítótól, Bécs I. Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszerárakban határozottan Moll A. készítménye, az ő gyári jelvényével és aláírásával kérendő. 1

Felelős szerkesztő: Lauka Gusztáv.
Főmunkatárs: Kp. Kovács László.

VASUTÜGYEK.

(Szab. osztrák-magyar államvasut-társaság.)

Szász-magyar vasuti kötelek. — F. évi augusztus hó 1-ével a fentnevezett kötelek fődíjzabásainak II. rész 1. és 4. füzetéhez az I. pótlék és 2. és 3. füzetéhez a IV. pótlék lép életbe, melyek új illetve megváltoztatott díjtételeket tartalmaznak.

A 2. és 3. füzetben foglalt 5. a számú kivételes díjzabásnak a kassa-oderbergi vasut Liptó Szt-Miklós állomására vonatkozó díjtételei f. é. szeptember hó 1-ével hatályon kívül helyeztetnek. Ezen időponttól kezdve egyuttal némely díjtétel emeléseivel egybekapcsolva nyomda hiba helyesbítés is lép érvénybe.

Ezen pótlékok példányai a részes vasutak igazgatóságánál megszerezhetők.

Az 1889. évi július 10-től érvényes helyi áru díjzabás II. rész 1. a füzetéhez f. évi augusztus 15-én a III. pótlék fog megjelenni.

Ezen pótlék a bécsi állomással való forgalomban részenkénti díjváltoztatásokat — egy új — fakéreg szállításra vonatkozó 6. sz. kivételes díjzabást, — Temesvár Józsefváros állomás felvételét bor szállítmányokra érvényes 8-ik kivételes díjzabásba, Nagy-Surány és Toplecz állomások felvételét a 20. sz. kivételes díjzabásba fa- és vasuti talpfaküldeményekre nézve, — végül egy állomás megnevezésének megváltoztatását tartalmazza.

Hirdetések.

3040. sz. I. 1890.

Pályázat.

Tarras községben elhalálozás folytán üresedésbe jutott jegyzői állásra pályázat nyitattik.

Ezen állás 540 frt évi fizetés, szabad lakás, 13 hold és 201 □-ól adómentes föld élvezési javadalommal lévén összekötvé, felhivatnak az ezen állásra pályázók, hogy az 1886. évi XXII. t. cz. 74. §-a értelmében felszerelendő kérvényüket a választást megelőző napig aláírott főszolgabíróhoz nyújtják be.

A választás f. évi augusztus hó 26-án reggeli 9 órai kezdettel Tarras község házában fog megtartatni.

Kelt Török-Becsén, 1890. évi július hó 27-én.

Gróf Bethlen Miklós, főszolgabíró.

338. sz. 1890.

Meghívó.

A Tamisász szabályozó és belvizlevezető társulat 1890. évi augusztus hó 16-án d. e. 11 órakor Német-Párdány község tanácstermében rendes évi közgyűlést tartja, melyre a t. társulati tagok tisztelettel meghivatnak.

Tekintve hogy a társulatra nézve felette fontos ügy: a jelenlegi kölcsön convertálása, a napirenden van, és melyhez az összes szavazatok kétharmada szükséges, felkértenek a t. társulati tagok, miszerint ezen közgyűlésen minél számosabban megjelenni szíveskedjenek.

A tárgysorozat a következő:

1. A nagym. földmívelésügyi m. királyi ministeriumnak 8971-1890. számú magas leirata, melyszerint ezen társulat mellé ministeri megbízottként Bulyovszky János ministeri főmérnök ur neveztetett ki.

2. Társulati igazgató 1889. évi jelentése.

3. Az 1889. évi számadásnak bemutatása.

4. Az 1891. évi költségelölírázatnak megállapítása.

5. A jelenlegi kölcsön convertálása céljából a magyar földhitelintézet felveendő újabb kölcsön iránti határozathozatal.

6. Az elnök és alelnök 3 évre választása.

7. A 12 tagból álló választmány 3 évre való választása.

8. A 3 tagú számvizsgáló bizottságnak 3 évre való megválasztása.

Párdány, 1890. évi július hó 29. Elnök ur megbízásából: Petrikovits Róbert, társ. igazgató.

3512. sz. kig. 1890.

(253—3.3)

Pályázat.

Torontál vármegye perjámosi járásba kebelezett Szent-Péter községében megüült és évi 400 frt fizetéssel egybekötött segédjegyzői állásra ezennel pályázat nyitattik.

Felhivatnak a pályázni óhajtok, hogy a felszerelt kérvényeiket e f. évi augusztus hó 8-ig hivatalomhoz henyujtsák, mert a később érkezők figyelembe nem vétetnek.

A választás f. évi augusztus hó 9. d. e. 9 órakor fog Szt-Péter község házában megtartatni.

Perjámos, 1890 július 14.

Gyertyánffy Dénes, főszolgabíró.

3791. sz. kig.

(262 3.2)

Pályázat.

Nagy-Gáj községében betöltetlen községi születési állásnak választás utáni ellátására f. évi augusztus hó 9-ének d. e. 9 óráját tűzöm ki, erre a pályázni óhajtok azzal hivatnak fel, hogy kellőleg okmányolt kérvényeket ezen főszolgabíróhoz címzetten f. évi augusztus hó 8-ig beadhatják.

Fizetés: 90 frt készpénz és minden születés után 1 frt.

Fizetni képtelenek ingyen látandók el. Bánlak, 1890. évi július 22. Főszolgabíró szabadságon: Veinrich, szolgabíró.

6961. sz. tlkv. 1890.

(271—1.1)

Árverési hirdetés.

A nagy-beckereki kir. tszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi a nagy-beckereki kir. ügyészségnek végrehajtható Vlaskalin Vita aracs lakos végrehajtást szenvedő elleni 150 frt 45 kr. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte.

Ennek folytán a n.-beckereki kir. tszék kerületében lévő Aracs községi 515. sz. tjkönyvben 581. és 582. hr. sz. belsőség 252 frt kikiáltási árban az ugyanott, 1816. hr. sz. pótkert 367 frt kikiáltási árban; az ugyanott 1497-a. és 1497-b. hrsz. 2 hold 300 □ ölnyi szőlő 700 frt kikiáltási árban 1890. évi október hó 25-ik napján d. e. 10 órakor Aracs község házában megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni.

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tenne, az árverésre kitzított birtok szükségesét a kikiáltási áron alul is el lesz adandó.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árak 10 százalékát vagyis 25 frt 20 kr., 36 frt 70 kr. és 70 forintot készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított s az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. igazságügyi ministeri rendelet §-ában jelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított előismervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. tszék tlkvi irattárában s Aracs község elöljáróságánál megtekinthetők.

N.-Beckerek, a kir. tszék mint telekkönyvi hatóságnál 1890 június 13. Fornszék. egyes bíró.

2142. szám polg. 1890.

Hirdetés.

A n.-beckereki kir. törvényes polgári osztálya mint az 1881. évi 41. t. cz. szerint illetékes birtokbíró részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint a temes-bega-völgyi vízszabályozó társulat építési céljaira szükségelt és szerb-bóka község 107, 164, 25, 250, 125, 342, 344, 358, 432, 431, 133, 134, 458, 131, 132, 1001, 136, 35, 337, 361, 337, 339, 335, 349, 353, 350, 349, 326, 55, 212, 446, 723. számú tjkvekben Velyko Stepan, Piszárov Isza, Jurisin Miska, Jurisin Mita és Tyira, Jurisin Alexa, Pálin-

kás Anna, Ilkits Mása, Kaplányi Imre és Farkas Erzsébet, Farkas Kotta, Gyuritsin Glisa, Gyuritsin Isza, Gyuritsin Partenie és társa, Gyuritsin Lázár és társa, Ilievics Sándor, Gyurits Tósa és társa, Petrov Drága és társai, Stumpfegger Lidia, Gyurits Tadea és társai, Eremits Midin és társai, Urosev Mátá, Urosev Lyuba, Urosev Mátá, Urosev Lyuba, Urosev Mátá és társai, Gyurits Tósa, Rief Péter, Szekulics Tima, Vécsanszki Zsiva, Vécsanszki Vása, Ivanovits Steva és társa, Bóka község, Szubits Záká és társa, Csolits Luka és Ruprecht Erzsébet tulajdonául fevett területekre nézve a kártalanítási eljárás mai napon fentti szám alatt kelt végzésünkkel elrendeltetvén, tárgyalási határidőül 1890. évi augusztus hó 30-ik és következő napjainak mindenkor délelőtti 9 órája Szerb Bóka községében illetve a kisajátított területek helyszínén (gyülekezési hely Szerb-Bóka község háza) kitűzetett s fogantatására nézve Ivkovics Péter kir. tszéki bíró egy tollnok kíséretében kiküldetett. — Ezen tárgyaláshoz a tlkvi tulajdonosok, a kisajátított és kártalanítandó területekre nyilvánkönyvi jogot nyert érdekeltek, azzal idéztetnek meg, hogy elmaradásuk az érdemleges határozat hozatalát nem gátolja, továbbá hogy a távollevő és ismeretlen érdekeltek Manojlovits Miklós n.-beckereki ügyvéd személyében kinevezett ügygondnok által lévén képviselendők, a tárgyaláshoz meg nem jelenés és az egyéni külön értesítés netáni elmaradása esetében igazolásnak helye ninesen.

Kelt N.-Beckereken, a kir. tszék mint polg. bíróságnak 1890. évi június hó 1-án tartott üléséből. — Zsiros, elnök. Exler, jegyző. (278 3.1)

1112. sz. kg. 1890. Csenta község elöljáróság.

Árlejtési hirdetés.

Csenta (Leopoldova) község elöljárósága részéről ezennel közhírré tétetik, hogy egy 10,000 frtra előirányzott községi iskola felépítésére a nyilvános szóbeli és zárt ajándati árlejtésre határnapul f. é. augusztus hó 7-ik napjának d. e. 9 órája tűzetik ki.

Ezen árlejtésen részt venni óhajtok kötelesek a 10,000 frt kikiáltási árak 6 százalékát készpénzben óvadékként az árlejtést vezető kezeihez letenni.

Közelebbi feltételek, valamint a tervek és költségvetések a hivatalos órák alatt a községi jegyzői irodában betekintheők.

A zárt és kellő bélyeggel ellátott ajánlatok a szóbeli árlejtés megkezdése előtt az árlejtésvezető kezeihez adandók át, mert később érkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Csentán, 1890. évi július hó 27-én.

Napholz Gyula,
jegyző.

Vidics Antal,
bíró.

Legfinomabb
Csontlejtőpapír
Adria

ÁRA:
DOBOZONKÉNT 1 FRT.

RIGLER JÓZSEF EDE

levelboríték és papírnemű-gyár

BUDAPEST.

Kapható minden papíruzletben.

Nagy-Beckereken:

Pleitz Fer. Pál

könyv-, mű-, zenemű-, papír-
és iroszer-kereskedésében

Hunyadiutca 10.

6326. szám 1890.

(250-3.3)

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye pancsovai járásába kebelezett Starcsova községében üresedésbeni bábai állásra újból pályázat hirdettetik s a választás határnapjául f. évi augusztus 12. napjának, d. e. 9 órája a községházához kitűztetik.

Felhivatnak tehát mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy oklevelükkel, valamint eddigi szolgálataikról és erkölcsi magaviseletükről, nemkülönb. nyelvismertükről tanuskodó bizonylatokkal felszerelt kérvényüket legkésőbb f. évi augusztus 9-ig alólírotthoz nyujtsák be.

Ezen állás következő javadalmazásokkal jár: a) Évi 60 forint a községi pénztárból, negyedévenként előre fizetve. — b) Szülési eseteknél minden fizetni képes szülőntől 1 frt, fizetni képtelenek ingyen kezelendők. — c) Természetbeni szabadlakás.

Pancsova, 1890 július 8.

Radosavlyevics, főszolgabíró.

Hirdetmény.

Kupuszarevics István volt torontál-szigeti (Szakula) lakosnak elhalálózása következtében felhivatnak mindazok kiknek fentnevezett ellen netán valami követelésük volna, igényeiket alólírottnál legkésőbb f. évi augusztus 10-ig bejelenteni szíveskednék, hogy a hagyatéki eljárás megindítható legyen, s a bejelentések a tárgyalásnál tekintetbe vétethessenek. (272-1.1)

Torontál-Sziget, 1890 július 20 án.

Albel Károly, jegyző.

7638. szám tkvi 1890.

(277-1.1)

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagy-becskerei kir. tvszék mint tkvi hatóság közhírré teszi hogy Kovách Agoston nagy-beckerei lakos végrehajthatónak Popovics Szréje ugys mint Popovics Józsa gondnoka beodrai lakos végrehajtást szenvedő elleni 52 forint tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte.

Ennek folytán a n.-becskerei kir. tszék kerületében levő Beodra községi 393. sz. tjkvben foglalt 761. 762. hr. sz. 149. ösz. sz. ház és 1200 □ öl belteleknek Popovics Józst megillető egy-ötöd része 100 forint 80 kr. 1328., 1410., 1641. és 2797. hr. sz. 12 hold 111 □-öl szántó Popovics Józst megillető egy-ötöd része 467 frt, beodrai 864 sz. tjkvben foglalt 278. és 279. hr. sz. 167. ösz. sz. alatti 600 □-öl házhely 181 frt kikiáltási árban; tehát a végrehajtáson kívül álló társtulajdonosok Popovics Szréja, kk. Popovics Péra, Arkadia és Dusan jutalék is 1890. évi október hó 3-ik napján d. e. 10 órakor Beodra községházánál megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni.

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül igéretet senki sem tenne, az árverésre kitűzött birtok szükség esetén a kikiáltási áron alul is el lesz adandó.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árnak 10 százalékát vagyis 10 frt 8 krt, 46 frt 70 krt és 18 frt 10 krt készpénzben, vagy az 1881: évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. igazságügyi ministeri rendelet 8. §-ában jelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881: évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni, kivéve végrehajtható ki bánatpénz letétele nélkül is árverezhető.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatali órák alatt ezen kir. tszék tkvi iratárában és Beodra községházánál megtekinthetők.

Kelt a nagy-becskerei kir. tszék tkvi hatóságánál 1890 június hó 30-án Fornszek, egyes bíró.

5631. szám 1890.

(263-3.2)

Pályázat.

Torontálvármegye pancsovai járásához tartozó Dolova községében megüresedett községi orvosi állás betöltésére a választás f. évi augusztus 26. án, d. e. 10 órára tűztetik ki. A pályázni szándékozó orvos-tudor urak szíveskedjék szabályszerűen fel szerelt folyamodványaikat f. évi augusztus 23-áig hozzám benyujtani.

Évi fizetés 850 forint, de meghatározott igérettel, hogy 1000 frtra felemeltetni fog, mihelyt a megválasztandó orvos szakavatott, gyakorlatott és szorgalmatosnak bizonyul.

Évi lakbér 120 frt, nappali látogatási díj 20 kr. és éjjeli 40 kr., ellenben a halottkémelés, szegények gyógykezelése, beteg iskolás gyermekek részére bizonyítvány kiállítás, valamint a rendőri teendők teljesítése ingyen. — Vény irásáért külön díj fel nem számítható.

A községi lakosok — 6000-et felülmuló számban — szerbek és románok lévén, ezen nyelvek egyikének tudása — mi okmánynyal igazolandó — az illető pályázónak elsőbbséget biztosít.

Pancsova, 1890 július 18.

Radosavlyevics, főszolgabíró.

Dr. Frankl Miksa

ügyvédi irodája

található

Módoson

Hochecker-féle házban.

Адвокатурна канцеларија

ДР. МИКСА ФРАНКЛОВА

сада је у

(251-3.3)

Модоси

у Хоцекеровој кући.

Groszmann Zsigmond

okl. mérnöknek

műszaki irodájában

Nagy-Beeskereken

belvizlecsapolási, földmérési, tagosítási, nemkülönb. a magasépítézet körébe tartozó bármínemű munkák utólagos és mérsékelt díjazás mellett elvállaltatnak. (129-52.16)

IRODA: Begasor, Sinkay-féle ház, a gőzhajózási ügynökség mellett.

MOLL SEIDLITZ POR

Tavaszi gyógyítás

Nyári gyógyítás

Őszi gyógyítás

Téli gyógyítás

Csak akkor valódi ha minden dobozon a gyarjegy, egy sas és MOLL A. sokszorosított czége látható.

Gyors gyógyhatás makkos gyomor- és atlestbajok, gyomorgöres, nyálk, gyomorgégés, székrekedésnél, májbajok, vertolulás, aranyér és a legkülönlebb női betegségeknél. Egy eredeti doboz használati utasítással 1 frt.

Raktarak az ország minden nevezetesebb gyógyszerártaiban. MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító, Bécs, Stadt, Tuchlauben 9.

Szétküldés naponta utánvét mellett, 2 doboznál kevesebb nem küldetik.

Elismerés MOLL A. urhoz Bécsben.

Ütő foglalkozásonál az ön Moll-féle Seidlitzporai igen jó hatást gyakorolnak; ismerem ezt egyszer s mindenkorra és szívesen Isten fizesse meg-ét mondok érte; ezek a gyomrot jóvá és lőt könnyűvé teszik. Tisztelettel

Steinko P. I., lőkész Honnetschlag-ban.

MOLL-FELE FRANCIA BORSZESZ ES SÓ

Legjobb bedörzsölő szer köszvény csúz és minden meghűlési betegségek ellen.

Csak akkor valódi ha minden üveg MOLL A. védjegyét és aláírását viseli.

Bedörzsölésnél sikeres használat köszvény, csúz, mindennemű testfájdalmak és benulásnál; burogatás alakjában minden sérelem és sebnél, daganatok, gyuladatoknál. Belsőleg vízzel vegyítve hirtelen rosszulér, hányás, kolika és hasmenésnél.

Egy üveg ára használati utasítással 90 kr. o. é.

Raktarak az ország minden nevezetes gyógyszerártaiban és anyagkereskedéseiben.

MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító, Bécs, Stadt, Tuchlauben 9.

Szétküldés naponta utánvéttel, két üvegnél kevesebb nem küldetik.

Elismerés MOLL A. gyógyszerész urhoz Bécs.

Kitűnő Moll-féle francia borszesz és sója vidékemen nagy-szerűen működik. Küldjön nekem 50 üveggel, mivel az emberiség segítségére készletet óhajtok tartani magamnál. Mély tisztelettel (265 49)

Hornof, lőkész Micholup-ban.

Kapható Nagy-Beeskereken: Menezér Lipót, Kellner József és Kovács Sándor gyógyszer, uraknál.

Nagy mező- és Kiállítás Bécs

Május 14-től október 15-ig.
Reggeli 10 órától esti 10 óráig.

erdőgazdaság,
művészet-
és ipar

Park és Rotunda
színes szökőkutakkal.
Este villanyvilágítás.

Rotunda.

Belépti díj 40 kr. — Vasár- és ünnepnapokon 30 kr. — Gyermekek 20 kr. (181 10 10)

2616. szám kig. 1890.

(248 3.3)

Pályázat hirdetmény.

A nyugdíjazás folytán megürült gyűlvészi községi jegyzői állásra, melylyel 530 forint készpénzfizetés, kézbesítési díjak czimén 20 forint, napidíjak fejében 60 frt, szabad lakás a hozzátartozó kerttel, ingyen örlés és ingyen tüzifa, fuvarozás és a szabályrendeletileg megállapított munkadíjak vannak mint évi fizetés egybekötve, ezennel pályázat nyitattik és felhivatnak mindazon egyének, kik az 1883. évi I. tcz. 6. § ában előirt minősítvénnyel bírnak, hogy pályázati folyamodványaik a f. évi augusztus hó 5-én, délelőtt 10 órakor Gyűlvész község helységhezánál megtartandó választást megelőző napig alólírott főszolgabírói hivatalnál annál inkább benyujtsák, mert későbbben érkező folyamodványok tekintetbe vétetni nem fognak.

A pályázóktól megkivántatik, hogy a magyar, német és román nyelvekben jártasak legyenek.

Párdány, 1890. július 5. — Torontálvarmegye párdányi járási főszolgabírói hivatala.

Egy szakavatott

gazdasszony,

ki minden gazdasszonyi teendőkből jártas, alkalmazást keres. Felvilágosítást a lap kiadóhivatala ad. (261-2.2)

SCHLICK-féle Vasöntöde és Gépgyár

részvénytársaság Budapestén.

Gyár és irodák:
VI., külső váci-ut 1696/99. sz.

Városi iroda és raktár:
VI., Podmaniczky-utca 14. sz.

Ajánlja a cséplési idényre kitünő szerkezetű (79 18.14)

gőzcséplő-készületeit, locomobiljait

és vaskeretű gőzcséplő-gépeit,

továbbá
járgánycséplő-készületeit,
gabonatisztító-rostait
(Baker- és Vidats-rendszer) és
konkolyozóit.

Készletben vannak:

Eredeti kévekötő- és marokrakó aratógépek, eredeti amerikai fűkaszálógépek, szénagyűjtők stb.

SCHLICK-féle szab. 2- és 3-vasu ekék,

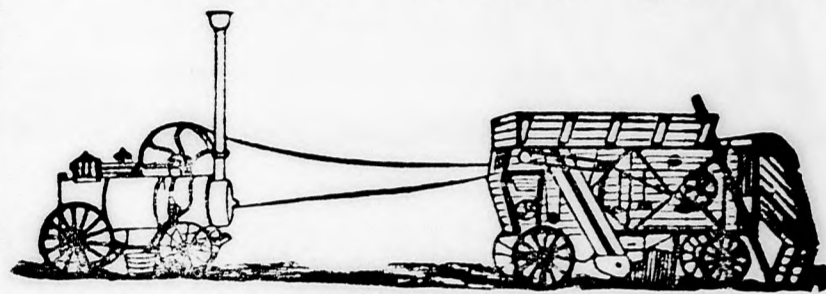
szabadalm. Schlick-féle mélyítő-ekék, mélyítő-ekék önzetékkel, eredeti Schlick- és Vidats-féle egyvasu ekék, talajmivelő eszközök, boronák és rögtörök.

Szab. Schlick-féle, Haladás' sorbavető-gépek.

Szóravető-gépek. Takarmánykészítő-gépek, darálók, morzsolók, örlőmalmok és olajmalom-berendezések.

Legolcsóbb árak. Előnyös fizetési feltételek

Árjegyzékek kivanatra ingyen és bérmentve.

Tessék meggyőződni, hogy

"Zacherlin"

valóban a legkitünőbb szer valamennyi férgek ellen,

mert — mint semmi más szer — meglepő erő és gyorsasággal irtja ki a meglévő férgeket az utolsó nyomig. Vásárlásnál ne tessék magát tévutra vezetetni, hanem kérje a „Zacherlin“-t

üvegekben Zacherl J. névvel.

Sohase vállaljon el ezért nyitva mért porokat vagy csalékony utánzatokat. Ne mulassza azonban semmi esetre sem el, „Zacherlin“-nel egy Zacherlin-takarítót is 30 krért venni, mert ezen ujonnan feltalált szétfuvó-készülék oly szembeötlő többlettel eredményez, hogy az üvegecske tartalmát ugyszólván megháromszorosítja.

Kapható Nagy-Becskereken: Billitz János, Csada Károly, Haidegger Ödön, Kellner J., Konkoly Lajos, Kohn Márk, Kovács Sándor, Nack Gyula, Prandell Rezső, Ro'sa Béla, Rosa Ignác, Schlesinger G., Schnitzler L. és Zimmerer Antal urnál. — Torontál-Szécsányban: Kleszky János urnál. (117-6.6)

Nyomatott a kiadó Pleitz Fer. Pálnál Nagy-Becskereken.

HIVATALOS MELLÉKLETE.

Nagy-Beeskerek, 1890. évi augusztus hó 3-án.

Köirratok.

Torontálvármegye alispánjától.
27591. szám 1890.
Valamennyi főszolgabíróságnak, Nagy-Beeskerek város polgármesterének és a központi előadói karnak.

A nm. m. kir. pénzügyminiszteriumnak f. évi július 11 én 70831. sz. a. kelt kegyes rendeletét másolatban tudomásvétel és azonnali közhirrététel végett kiadom.

Nagy-Beeskerek, 1890 július 21.
Rónay, kir. tanácsos, alispán.

Másolat. 70831. szám. M. kir. pénzügyminiszteriumtól. Valamennyi vármegye törvényhatósága és törvényhatósági joggal felruházott város közönségének (a horvát-szlavon megyék és városok kivételével). — Az elkésve, illetőleg szabálytalanul bejelentett italmérési jogok kártalanításáról szóló 1890:XXXVIII. tcz. értelmében azok a kártalanítási igények, melyek habár elkéssetten, de mégis 1889 december végeig valamely hatóságnál vagy hivatalnál bejelentettek, tárgyalás alá veendőek az esetben, ha az érdekeltek a fentebbiek szerint eszközölt bejelentések tárgyalás alá vételét legkésőbb 1890 szeptember hó 30 ig a pénzügyminiszternél kérelmezik. Ugyancsak az 1890 szept. 30 ig a pénzügyminiszternél bejelenthetőek és az idézett törvény szerint tárgyalás alá veendőek a községeknek az 1888:XXXVI. tcz. hatályba lépte előtt szerzett italmérési jogokra vonatkozó és az idézett törvény alapján érvényesíteni elmulasztott kártalanítási igényük is. A törvény ezen intézkedésére az érdekeltek figyelmét a „Budapesti Közlöny”-ben közzétett külön hirdetménynyel hívtam fel, mely hirdetményben a törvény szabványainak ismertetése mellett röviden jelzem azon feltételeket, a melyektől az idézett törvény az elkéssetten beadott igénybejelentések tárgyalását függővé teszi, egyszersmind pedig utmutatást kívánok nyújtani az újabb bejelentés szerkesztésére és annak felszerelésére nézve felhívom a vármegye (város) közönségét, hogy tekintettel a bejelentésre kintüzött záros határidőre késedelem nélkül intézkedjék az iránt, hogy az érdekelt jogosultak figyelme ezen hirdetményre a községi előljárásságok útján is felhivassék. — Budapest, 1890 július 11. Wekerle.

Torontálvármegye törvényhatósági bizottságának 1890. évi május 19 én és folytatva N.-Beeskereken tartott rendes tavaszi közgyűlésének jegyzőkönyvi kivonata.

533. kgy. 12627. sz. 1890.

A bánlaki főszolgabíró betérjeszti dr. Müller Adolf járási orvos oklevelét meghirdetés végett.

Az okmány Torontálvármegye területén meghirdetetik.

Miről a vármegye alispánja tudomásvétel, valamennyi főszolgabíró járásuk területén és a helybeli polgármester pedig Nagy-Beeskerek város területén leendő meghirdetés végett értesíttetni rendeltetnek. — Kelt mint fent. Kiadta: Br. Feilitzsch Berthold, megyei aljegyző.

Torontálvármegye törvényhatósági bizottságának 1890 május hó 19-én és folytatva következő napjain N.-Beeskereken tartott rendes tavaszi közgyűlésének jegyzőkönyvi kivonata.

717. kgy. 15012. sz. 1890.

A perjámosi főszolgabíró 1945.-90. szám alatt betérjeszti dr. Roska György körorvos oklevelét meghirdetés végett.

Dr. Roska György körorvos tudori oklevele Torontálvármegye területén ezennel meghirdetetik.

Miről a vármegye alispánja és a számvevőség tudomásvétel, a megyei főorvos feljegyzés és nyilvántartás végett, valamennyi főszolgabíró és N.-Beeskerek város polgármestere hatóságuk területén leendő kihirdetés végett, a perjámosi főszolgabíró pedig a záradékolt oklevél kapcsán megfelelő további eljárás végett értesíttetnek. — Kelt mint fent. Kiadta: Br. Feilitzsch Berthold, m. aljegyző.

22296. szám 1890.

Valamennyi járás főszolgabírájának, N.-Beeskerek város polgármesterének, az állategészségügyi előadónak és a „Torontál”-nak.

Hajnal József n.-kikindai állatorvos oklevelét, az 1888:VII. tcz. 135. §-a j) pontjában reám ruházott jogomnál fogva, az ezen törvény végrehajtása tárgyában kiadott 40000.-1888. számú földmivelés-, ipar- és keresk. miniszteri rendelet 297. §-a értelmében Torontálvármegye területére ezennel kihirdetem.

Nagy-Beeskerek, 1890 június 15.

Alispán hivatalosan távol:

Daniel, m. főjegyző.

19267. szám 1890.

Valamennyi járás főszolgabírájának, N.-Beeskerek város polgármesterének és az állategészségügyi előadónak.

A n.-szt-miklósi szolgabírói hivatal által eredetiben bemutatott Imreffy Károly Nagy-Szt-Miklósra letelepedett állatorvos oklevele az 1888:VII. tcz. végrehajtási rendeletének 300. §-ában foglaltak szerint általam ezennel kihirdetetik.

Nagy-Beeskerek, 1890 május 23.

Alispán hivatalosan távol:

Daniel, m. főjegyző.

28121. szám 1890.

Valamennyi főszolgabírónak, — Nagy-Beeskerek város polgármesterének és rendőrkapitányának.

A legutóbbi napokban több ízben azt tapasztalám, hogy a száj- és körömfájás miatt f. évi július hó 10-én 26060. sz. alatt kelt körrendelettel korlátozott kiszolgáltatása a marhaleveleknek akként értelmeztetik, hogy ezen tilalom alól való felmentés, az egyenként előforduló esetekben, még vészmentes községekben, csupán az alispáni hivatal által lenne megadható. Ez a nézet téves, mert miként azt hivatolt intézkedésnek ama része is bizonyítja, melyben a netán előforduló esetekben a járásbeli tisztviselő urakat kértem fel a jelzett tilalom elrendelésére, — a marhalevél kiszolgáltatási tilalom elrendelése a I. foku hatóság teendőihez tartozik és általam bevezetésileg idézett rendeletben csak az okból lett alkalmazva, mert kételyek merültek fel, hogy valjon az I. foku hatóságok ugyanazt megtevék-e.

A marhalevél kiszolgáltatási tilalom alól való felmentés az állategészségügyi törvény végrehajtásához kiadott utasítás 215. §-ának konsequentiaja szerint nemcsak a levágásra szánt, de a legelőre vagy máshová hajtani szándékolt állatok tekintetében is az I. foku hatóságot illeti meg.

Egészséges állatnak hajtása vagy szállítása, vészmentes területen, különösen vészmentes területről nem korlátozható, és ha a terület nem is vészmentes, okszerűen csak is az állategészségügyi óvintézkedések tartandók be.

Beteg vagy gyanús állatok forgalma azonban megakadályozandók.

Ezen irányelvek mellett szives figyelmükbe ajánlom még azon nemzetgazdasági hátrányokat, melyek az állategészségügyi törvény szigorú intézkedéseinek szükség nélküli alkalmazása folytán előállhatnak.

Nagy-Beeskerek, 1890 július 23.

Rónay, kir. tanácsos, alispán.

27967. szám 1890.

Valamennyi főszolgabírónak, N.-Beeskerek város polgármesterének és az előadói karnak.

Az alább egész terjedelmében közölt ministeri rendeletet tudomásul vétel végett közlöm.

„Földmivelésügyi m. kir. minister. 36125.-III. 8. sz. Valamennyi törvényhatóságnak (Pest-Pilis-Solt-Kis-Kunvármegye kivételével). — Tapasztaltott, hogy több törvényhatóság nincsen eléggé tájékozva az iránt, hogy a ragadós száj- és körömfájás uralgásának idejében a szarvasmarháknak a legelőre való bocsájtása, illetve onnan való hazahajtása engedélyezhető-e.

Nehogy ezen tájékoztatatlanság következtében a gazdaközönség érzékeny károknak legyen kitéve, értesitem a

törvényhatóságot, hogy az 1888. évi VII. törvénycz. végrehajtására kiadott 10.000.-1888. sz. itteni rendelet 215. §-ához képest, az első foku hatóság (1888: VII. tcz. 125. §) van hivatva a ragályanyag széthurczolásának veszélyét kizáró módozatok mellett engedélyt adni arra, hogy a ragadós száj- és körömfájás miatt elzárt helyekről, hatósági állatorvos által teljesen egészségeseknek talált állatok (kérődzők vagy sertések) az engedély megadására illetékes első foku hatóság működési területén belül legelőre bocsáttathassanak s illetve a legelőről elhajtathassanak ugyancsak az említett működési területen belül.

Viszont a másodfoku hatóság illetékes ilyen engedélyeket a törvényhatóság területén belől való hatálylyal megadni, míg a két vagy több törvényhatóság területére szülő ily engedélyeknek megadása a vezetésem alatt álló ministeriumnak van fentartva. — Budapest, 1890 július 16. A minister helyett: Fejér.

Rónay, kir. tanácsos, alispán.

27751. szám 1890.

Valamennyi járás főszolgabirójának és N.-Beckerek város polgármesterének.

A kerületi állami állatorvosnak f. év és hó 19-én 457.-1890. sz. a. ide tett előterjesztése folytán e megye területén uralgó állatjárványok mielőbbi megszüntetése s a forgalomnak szabadabb tétele érdekében rendelem, hogy az egyes inficiált községek azon udvarai és istállóhelyiségei, hol akár beteg szarvasmarhák, vagy beteg sertések és juhok tartózkodtak, a nm. földmivélsügyi ministeriumnak 1889 június 9. évi 16583.-90. szám a. kelt rendeletében (22723.-90. sz. a. f. évi június 18-án lett czimeddél közölve) leirt módok valamelyikét követve fertőtlenítendőek lesznek. — Természetes, hogy ha a járványos kórból kifolyólag tett rendőri intézkedések megszüntetéséhez megkívánt feltételek között a fertőtlenítés is az előirt módon hajtatott végre, lesz csak a járvány megszüntnek nyilvánítható. — A járványos száj- és körömfájás igen sok helyen a községi fejős tehén állományban uralkodik, más helyen meg beteg szarvasmarhák a községek és tanyák mindenféle irányban fekvő istállóiba bevitettek.

Nehogy a felülvizsgálatok alkalmával olyan tanyák és udvarok találtassanak, melyekben beteg állatok voltak s nem fertőtlenítették s ez által a rendőri intézkedések megszüntetése s így a községi állatállomány szabadabb forgalmának engedélyezése annak idejében halasztást szenvedjen, de meg esetleg a nem tisztított udvar vagy istálló az ujonnan bele kerülő s talán a betegség által még nem érintett állatokra állandó veszélyt képezzen s a járvány ismételt kitörését eredményezze, felhivandók mindazon közsé-

gek, hol a járványos bántalom már fellépett vagy esetleg fellépni fog, hogy pontos nyilvántartást vezessenek a beteg szarvasmarhák, juhok és sertések által inficiált udvarok, tanyák és istállókról s azok még pontosabb fertőtlenítése iránt kellő időben intézkedjenek.

Nagy-Beckerek, 1890 július 23.

Rónay, kir. tanácsos, alispán.

27746. szám 1890.

Valamennyi főszolgabirójának és Nagy-Beckerek város polgármesterének.

Temes megye alispánjának f. évi jun. 18. án 17810. sz. alatt kelt körözvénnyel alapján tudomásvétel, a legkiterjedtebb módoni közhirrététel és ahhoz alkalmazkodás végett értesitem, hogy a temes megyebeli Mrámorák községben a szarvasmarhák között a száj- és körömfájás betegség fellépett.

Nagy-Beckerek, 1890 július 21.

Rónay, kir. tanácsos, alispán.

27747. szám 1890.

Valamennyi járás főszolgabirójának és N.-Beckerek város polgármesterének.

Temes megye alispánjának f. évi jul. 14-én 17506. sz. alatt kelt körözvénnyel alapján tudomásvétel, legkiterjedtebb módoni közhirrététel és ahhoz alkalmazkodás végett értesitem, hogy a temes megyei Deliblat községben a marhák között a száj- és körömfájás járványosan fellépett.

Nagy-Beckerek, 1890 július 21.

Rónay, kir. tanácsos, alispán.

1002. szám 1890.

Valamennyi járás főszolgabirójának.

Mint hogy többször előfordulnak oly esetek a melyekből az tűnik ki, hogy a községi előljárók nem tartják keleten szem előtt az 1888: VII. tczikk és az ezen törvény végrehajtása tárgyában kiadott földmivéls-, ipar- és kereskedelmi ministeri 40000. sz. rendeletben foglaltakat, azon felhívással fordulok ttes czimhez, miszerint járásában levő összes községi előljárókat idézett törvény és rendelet szoros betartására utasítsa.

Nevezetesen, hogy marhalevél csak azon esetben állítható ki s illetve az egészségi bizonylat csak akkor újítható meg, ha az egyidejűleg elővezetett állat kifogástalan egészségi állapotáról a marhalevél-kezelő meggyőződött.

A ragályos kórok terjedésének egyik főtényezője, a heti és országos állatvásár forgalma is, a 31. §-ban előirt módon szigoruan ellenőrizendő.

A vásárterek szoros összefüggésben állanak a marhahajtó utakkal. Ezek — úgy a mint némely járás területén már megtörtént — irányjelző táblákkal látandók el s az így jelzett hajtóutakon járó idegen községbeli marhacsapatok az előljáróságok által ellenőrizendőek. A figyelera éppen így kiterjesztendő

azon állatokra is, melyek marhahajtásra ki nem jelölt utakon hajtatuak s itt különös suly helyezendő a kereskedelmi és vágómarhára.

A vármegyének különösen szarvasmarhaállományát is éppen a száj és körömfájás miatt állandóan veszély fenyegeti a szomszédos Temes- és Krassó Szörénymegyék felől beözönlő különböző háziczikkkel és gyümölcsessel kereskedő fogatosok szarvasmarhái által. — A végrehajtási rendelet 10. §-ában foglalt ama rendelkezés alapján, hogy az állat fuvarozás céljából marhalevél nélkül csak ugyanazon vármegye területén hajtható, az egész vármegyét széltében és hosszában összekoborló kereskedők tehát bárhol feltartóztatandók s szabályos marhalevél előmutatására felhivandók.

Ha ugyanezen állatok egészség tekintetéből esnének kifogás alá, az illető kórra előirt elbánásban részesítendőek.

Nem különben kiváló gond fordítandó a mészárosok, marhakereskedők és pásztorok a végrehajtási rendeletben előirt kötelezettségüknek pontos teljesítésére.

Különös gond fordítandó arra, hogy szarvasmarhák, juhok és sertések közlekedő utakon legeltetés céljából ne tartózkodjanak, ebből a célból ne hajtassanak.

A végrehajtási rendeletnek 56. §-ában a közös legeltetés megkezdése előtt az állatállomány megszámlálását és egészségi állapotának megvizsgálását illetőleg a szó szoros értelmében kell magyarázni.

Az előbbi s a közbe eső állatorvosi vizsgálaton kívül is a szarvasmarha-, juh- és sertésállomány egészségi állapota állandóan szemmel tartandó.

Nagy-Beckerek, 1890 április 23.

Rónay, kir. tanácsos, alispán.

3382. szám 1890.

Valamennyi főszolgabirójának és Nagy-Beckerek város polgármesterének.

Hivatkozással mult évi nov. 6-án 35361. sz. a. kelt rendeletemre, melyben Szávost Alfonsz, budapesti czég (V. ker. Arany János utca 11. szám) által árusított Creolin mint hatalmas fertőtlenítő szer ajánlatott.

A nm. magyar kir. földmivélsügyi ministernek idei január 16. án 67571.-III.-8.-1889. sz. alatt kelt körrendelete folytán értesitem, miszerint nevezett czég a fertőtlenítésre való Creolint 48 frt, a Creolinum hungaricum abaficumot 56 frtért szállítja mm. ként és e mellett a községeknek még 10 százalék árengedménnyel is szolgál.

Tekintettel, hogy ezen szer a carbolsavat előnyösen pótolja és hazai gyártmány, minden szükséges beszerzésnél újból ajánlom.

Nagy-Beckerek, 1890 február 1.

Rónay, kir. tanácsos, alispán.

